

United Nations
Nations UniesInternational Criminal Tribunal
for the former Yugoslavia
Tribunal Pénal International
pour l'ex-Yougoslavie

“Višegrad” (IT-98-32)

MITAR VASILJEVIĆ

MITAR VASILJEVIĆ

Osuđen za pomaganje i podržavanje progona i ubistva

Od sredine aprila 1992., pripadnik "Belih orlova", paravojne jedinice bosanskih Srba koja je saradivala s policijom i raznim vojnim jedinicama stacioniranim u Višegradu, istočna Bosna i Hercegovina

- Osuđen na zatvorsku kaznu od **15 godina**

Zločini za koje je osuđen:

Pomaganje i podržavanje progona na političkoj, rasnoj ili vjerskoj osnovi (zločini protiv čovječnosti) i ubistva (kršenje zakona i običaja ratovanja)

- Mitar Vasiljević je učestvovao u incidentu čije je posljedica bila ubistvo petorice Muslimana. Nakon što je zatočenike držao u hotelu “Vilina Vlas” u Višegradu, Vasiljević je odveo sedmoricu Muslimana, držeći ih na nišanu, na obalu rijeke Drine i naredio im da se postroje; zatim je na sve njih otvorena vatra i petorica su ubijena.

Datum rođenja	25. augusta 1954. u Đurevićima, Bosna i Hercegovina
Optužnica	Prvobitna optužnica: 6. oktobra 1998.; izmijenjena optužnica: 20. jula 2001.
Uhapšen	25. januara 2000., SFOR
Doveden na MKSJ	25. januara 2000.
Prvo stupanje pred Sud	28. januara 2000., izjasnio se po svim tačkama optužnice da nije kriv
Presuda Pretresnog vijeća	29. novembra 2002., osuđen na zatvorsku kaznu od 20 godina
Presuda Žalbenog vijeća	25. februara 2004., osuđen na zatvorsku kaznu od 15 godina
Izdržao kaznu	Dana 6. jula 2004., prebačen u Austriju na izdržavanje kazne U kaznu mu je uračunato vrijeme provedeno u pritvoru od 25. januara 2000. Prijevremeno puštanje odobreno mu je 12. marta 2010.

STATISTIČKI PODACI

Broj sudskih dana:	54
Broj svjedoka optužbe:	36
Broj svjedoka odbrane:	28
Broj dokaznih predmeta optužbe:	133
Broj dokaznih predmeta odbrane:	40

SUĐENJE	
Počelo:	10. septembra 2001.
Završne riječi	6., 8. i 14. marta 2002.
Pretresno vijeće II	sudija David Anthony Hunt (predsjedavajući), sudija Ivana Janu, sudija Chikako Taya
Tužilaštvo	Dermot Groome, Frédéric Ossogo, Sabine Bauer
Advokati odbrane	Vladimir Domazet, Radomir Tanasković
Presuda	29. novembar 2002.

ŽALBENI POSTUPAK	
Žalbeno vijeće	sudija Theodor Meron (predsjedavajući), sudija Wolfgang Schomburg, sudija Mohamed Shahabuddeen, sudija Mehmet Güney, sudija Inés Mónica Weinberg de Roca
Tužilaštvo	Helen Brady, Michelle Jarvis, Steffen Wirth
Advokati odbrane	Vladimir Domazet, Gert-Jan Knoops
Presuda	25. februar 2004.

POVEZANI PREDMETI	
KARADŽIĆ (IT-95-5/18) “BOSNA I HERCEGOVINA” I “SREBRENICA”	
KRAJIŠNIK (IT-00-39 I 40) “BOSNA I HERCEGOVINA”	
MILAN LUKIĆ I SREDOJE LUKIĆ (IT-98-32/1) “VIŠEGRAD”	
MILOŠEVIĆ (IT-02-54) “KOSOVO, HRVATSKA I BOSNA I HERCEGOVINA”	
MLADIĆ (IT-09-92) “BOSNA I HERCEGOVINA” I “SREBRENICA”	
PLAVŠIĆ (IT-00-39 I 40/1) “BOSNA I HERCEGOVINA”	
STANIŠIĆ, MIĆO (IT-04-79)	

OPTUŽNICA I OPTUŽBE

Prvobitna optužnica protiv Mitra Vasiljevića, Milana Lukića i Sredoja Lukića potvrđena je 26. oktobra 1998. U optužnici se Mitar Vasiljević tereti u 14 tačaka za zločine protiv čovječnosti i kršenje zakona i običaja ratovanja. Mitar Vasiljević je uhapšen i prebačen na Međunarodni sud 25. januara 2000. Dana 28. januara 2000., po svih 14 tačaka optužnice izjasnio se da nije kriv.

Izmijenjena optužnica protiv Mitra Vasiljevića, Milana Lukića i Sredoja Lukića usmeno je potvrđena 20. jula 2001. U njoj se Mitar Vasiljević tereti u deset tačaka za zločine protiv čovječnosti i kršenje zakona i običaja ratovanja. Iako u izmijenjenoj optužnici nisu izmijenjeni činjenični navodi ili pravne teorije iz prvobitne optužnice, u svjetlu novih dokaza i daljnje istrage, povučene su četiri tačke optužnice protiv Mitra Vasiljevića u vezi sa spaljivanjem kuće u Bikavcu.

Dana 24. jula 2001., s obzirom da su Milan i Sredoje Lukić još bili na slobodi, Pretresno vijeće je naložilo da se Mitru Vasiljeviću sudi odvojeno.

Mitar Vasiljević je optužen na osnovu individualne krivične odgovornosti (član 7(1) Statuta Međunarodnog suda), za:

- ubistvo; istrebljenje; progone na političkoj, rasnoj ili vjerskoj osnovi; nehumana djela (zločini protiv čovječnosti, član 5)
- ubistvo; nasilje protiv života i tijela (kršenje zakona i običaja ratovanja, član 3)

SUĐENJE

Suđenje je počelo 10. septembra 2001. pred Pretresnim vijećem II (sudija David Anthony Hunt (predsjedavajući), sudija Ivana Janu i sudija Chikako Taya). Optužba i odbrana su iznijele završne riječi 6., 8. i 14. marta 2002.

PRESUDA PRETRESNOG VIJEĆA

Višegrad je gradić u jugoistočnoj Bosni i Hercegovini. Leži na istočnoj obali rijeke Drine, oko 120 kilometara istočno od Sarajeva i 15 kilometara zapadno od granice sa Srbijom. Prema popisu stanovništva prije sukoba 1991., u opštini Višegrad je živjelo 21.199 stanovnika, od kojih su 62,8% bili Muslimani, 32,8% Srbi i 4,4% je bilo u kategoriji "ostali."

Međunacionalne napetosti su planule u Višegradu nakon višestranačkih izbora koji su održani u novembru 1990. Pripadnici srpske i muslimanske etničke zajednice su se naoružavali, a početkom 1992. godine došlo je do međusobnog nasilja. Napadi na nesrpsko civilno stanovništvo odigrali su se u raznim oblicima, a započeli su nakon srpskog zauzimanja grada i njihovog pokretanja sistematske zločinačke kampanje velikih razmjera koja je uključivala ubistva, silovanja i maltretiranje nesrpskog stanovništva te opštine, posebno Muslimana. Ti su događaji na kraju kulminirali u jednoj od najraširenijih i najokrutnijih kampanji etničkog čišćenja u sukobima u Bosni. Stotine muškaraca, žena i djece, uglavnom Muslimana, su ubijeni. Na čelu jedne od najnasilnijih paravojnih grupa koja je djelovala na tom području bio je Milan Lukić (bivši stanovnik Višegrada). Ta paravojna grupa poznata pod imenom 'Beli orlovi', ušla je u Višegrad i izvršila mnoga teška krivična djela u saučesništvu sa srpskim vlastima koje su kontrolirale to područje ili barem uz njihov prešutni prisanak.

Suđenje se uglavnom odnosilo na dva incidenta koja su se desila u Višegradu u mjesecu junu 1992. godine. Prvi se spominje kao incident na rijeci Drini. Dogodio se 7. juna 1992. Milan Lukić je, s nekoliko drugih muškaraca, odveo sedmoricu bosanskih Muslimana na obalu rijeke Drine, gdje su im naredili da se postroje uz obalu rijeke, licem okrenuti prema rijeci. Usprkos preklinjanju Muslimana da im poštede živote, pucali su im u leđa. Kada im se učinilo da su neki od njih još živi, iz neposredne blizine su pucali u ljude koji su plutali na vodi. Petorica Muslimana su ubijena, dok su dvojica uspjela pobjeći jer su se, ležeći u vodi, pretvarali da su mrtvi.

U vezi s prvim incidentom, Vasiljević je priznao da je bio prisutan prilikom strijeljanja ljudi na obali rijeke Drine. Tvrdio je da je bio prisutan slučajno, i da nije shvatio da će ti ljudi biti ubijeni sve dok se nisu približili rijeci. Tada je pokušao uvjeriti Lukića da ih poštedi. Pretresno vijeće se uvjerilo da optuženi nije pokušao uvjeriti Lukića da poštedi živote tih ljudi i da se svojevolumno pridružio Lukiću i njegovoj grupi koja je sedmoricu Muslimana odvela na obalu rijeke Drine, kao i da je bio učestvovao u zajedničkom zločinačkom poduhvatu te grupe s ciljem da ta sedmorica ljudi budu ubijeni. S obzirom da je ubijeno pet ljudi, Vasiljević je optužen na osnovu individualne krivične odgovornosti za ubistvo te petorice muškaraca, kao zločin protiv čovječnosti i kao kršenje zakona i običaja ratovanja. Što se tiče dvojice muškaraca koji su uspjeli izbjeći da budu ubijeni kao rezultat tog strijeljanja, Pretresno vijeće je bilo uvjereno da je pokušaj ubistva bio težak napad na ljudsko dostojanstvo dvojice muškaraca, i da im je prouzročio nemjerljivu duševnu patnju. Stoga je zaključeno da optuženi snosi individualnu krivičnu odgovornost za nečovječna djela kao zločin protiv čovječnosti.

Drugi incident poznat kao incident u Pionirskoj ulici dogodio se 14. juna 1992. Oko sedamdeset bosanskih Muslimana, žena, djece i staraca, stjerano je u jednu kuću u Pionirskoj ulici, u naselju Mahala, u višegradske opštine. Prostor u koji su Muslimane zaključali prethodno je bio poliven zapaljivim sredstvom. Kada su tu veliku grupu ljudi natjerali da uđu u tu kuću, kuća je zapaljena. Oko 60 osoba, uključujući 46 članova iste porodice, izgorjelo je, a samo je nekolicina pobjegla.

Što se tiče optužbi u vezi s Vasiljevićim učestvovanjem u tom incidentu, Pretresno vijeće je ozbiljno sumnjalo u pouzdanost svjedočenja svjedoka koji su tvrdili da su vidjeli ili identifikovali Mitra Vasiljevića tokom dovođenja žrtava u kuću i paljenja kuće. Odbrana je predložila ljekarsku evidenciju, prema kojoj je

utvrđeno da je primljen u užičku bolnicu 14. juna 1992. u 21:35 sati. Na osnovu tog dokaza, Pretresno vijeće je zaključilo da Mitar Vasiljević nije bio u Pionirskoj ulici od oko 20:00 sati 14. juna 1992. Pretresno vijeće je zasnovalo ovaj zaključak na činjenici da je potrebno barem sat vremena da se vozilom prijeđe 70 kilometara od Višegrada, gdje je Mitar Vasiljević ozlijeđen, do bolnice u Užicama, gradu u Srbiji. Nadalje, Pretresno vijeće je utvrdilo da grupa žrtava nije dovedena na mjesto zločina prije 21:30. S obzirom da se Pretresno vijeće nije uvjerilo van razumne sumnje da je optuženi bio prisutan kad je kuća zapaljena, Mitar Vasiljević je oslobođen optužbi da je učestvovao u ovim krivičnim djelima.

Dana 29. novembra 2002., Pretresno vijeće je izreklo presudu i osudilo Mitra Vasiljevića na osnovu individualne krivične odgovornosti (član 7(1) Statuta Međunarodnog suda) za:

- Progone na političkoj, rasnoj ili vjerskoj osnovi (zločini protiv čovječnosti, član 5)
- Ubistvo (kršenje zakona i običaja ratovanja, član 3)

Kazna: 20 godina zatvora.

PRESUDA ŽALBENOG VIJEĆA

Dana 30. decembra 2002., Mitar Vasiljević se žalio i na osuđujuću presudu i na kaznu, iznijevši osam žalbenih osnova. Tužilaštvo nije uložilo žalbu na presudu Pretresnog vijeća.

Što se tiče incidenta na obali rijeke Drine, Žalbeno vijeće je zaključilo da je Pretresno vijeće pogriješilo zaključivši da je Mitar Vasiljević uperio pušku u sedmoricu muškaraca u hotelu "Vilina Vlas". Nadalje, Žalbeno vijeće je zaključilo da je Pretresno vijeće pogriješilo zaključivši da je Mitar Vasiljević u to vrijeme znao da će sedmorica Muslimana biti ubijeni, a ne razmijenjeni. S obzirom da u to vrijeme nije znao da sedmorica Muslimana treba da budu ubijeni, činjenica da je spriječio Muslimane da pobjegnu iz hotela nije presudna kad se radi o tome da li je dijelio namjeru da budu ubijeni ili nije.

Žalbeno je vijeće zaključilo da ne postoje dokazi da je Mitar Vasiljević imao namjeru ubiti sedmoricu Muslimana. Pretresno vijeće je zaključilo da je pomagao Milanu Lukiću i njegovim ljudima sprečavajući sedmoricu Muslimana da pobjegnu. Ipak, Vijeće nije zaključilo da je on lično pucao na Muslimane, niti je zaključilo da je on imao kontrolu nad otvaranjem vatre. U poređenju s učestvovanjem Milana Lukića i, potencijalno, jednog ili obojice drugih muškaraca, učešće Mitra Vasiljevića u sveukupnom toku ubijanja nije doseglo isti nivo. Postupanje Mitra Vasiljevića je bilo nejasno kad se radi o tome da li je imao namjeru da sedmorica Muslimana budu ubijeni ili ne. Žalbeno vijeće je zaključilo da je Pretresno vijeće pogriješilo zaključivši da je jedini razumni zaključak koji se može izvesti na osnovu dokaza da je Mitar Vasiljević dijelio namjeru da sedmorica Muslimana budu ubijeni. Žalbeno vijeće je zaključilo da je ta pogreška dovela do neostvarenja pravde jer bez dokaza o namjeri Mitra Vasiljevića da ubije, nije mogao biti odgovoran kao saizvršilac. Nadalje, Žalbeno vijeće je zaključilo da je namjera da se ubiju sedmorica Muslimana, uključujući dvojicu preživjelih, sačinjavala osnov nalaza Pretresnog vijeća da je Mitar Vasiljević bio saizvršilac zajedničkog zločinačkog poduhvata. U odsutnosti ove namjere, nije ga se moglo držati odgovornim za počinjenje zločina progona putem ubistava i nehumanih djela u svojstvu saizvršioca zajedničkog zločinačkog poduhvata.

Žalbeno vijeće je stoga prihvatilo Vasiljeviću žalbu na osudu za njegovo učestvovanje u krivičnom djelu progona kao saizvršioc progona, kao zločina protiv čovječnosti po tački 3 optužnice, i u ubistvu, kao kršenju zakona i običaja ratovanja po tački 5 optužnice. Vijeće je preinačilo te osude i proglasilo Vasiljevića krivim po tačkama 3 i 5 optužnice zbog pomaganja i podržavanja progona i ubistva. Žalbeno vijeće je smatralo da je pomaganje i podržavanje oblik odgovornosti koji, uopšteno govoreći, zahtijeva blažu kaznu od kazne primjerene za odgovornost saizvršioca. Žalbeno vijeće je stoga izreklo novu kaznu Vasiljeviću za koju je smatralo da je primjerenija za njegov stepen učešća u počinjenim krivičnim djelima.

Žalbeno vijeće je odbacilo sve druge žalbene osnove.

Žalbeno vijeće je izreklo presudu 25. februara 2004. Mitar Vasiljevića je osuđen na zatvorsku kaznu od 15 godina.

Dana 6. jula 2004., Mitar Vasiljević je prebačen u Austriju na izdržavanje kazne. U kaznu mu je uračunato vrijeme koje je proveo u pritvoru od 25. januara 2000.

Dana 12. marta 2010., Vasiljeviću je odobreno prijevremeno puštanje.